

PR-Gi 3002

Kurutzebarriko itzulia

18,8 Km / 6 h 30 min

NATURA PARKEETAKO IBILBIDE SAREA
 Gipuzkoako Natura Parke bakoitzak bere ibilbide sarea du. Homologatutako eta ondo seinaleztatutako bide hauek bitartez babesgune bakoitzeko intereseko puntu nagusietara gerturatzeko aukera eskaintzen da. Modu horretan natura balia bideen inguruan ezagutza eta errespetua sustatuz. Gipuzkoako Natura Parke ezberdinak, berriz, DSS2016 GRSAREn bitartez saretuak daude.

RED DE SENDEROS DE LOS PARQUES NATURALES
 Cada Parque Natural de Gipuzkoa alberga su propia red de senderos. A través de estos senderos, homologados y bien balizados, se ofrece la oportunidad de aproximarse a los puntos de interés de cada zona protegida. Promoviendo, de este modo, el conocimiento y el respeto por los recursos naturales. Los distintos Parque Naturales de Gipuzkoa, en cambio, están entrelazados a través de la DSS2016 GRSAREA.

PR-Gi 3002 Aretxabaletako herrigune aktibotik abiatuta, berehala barneratzen da bidea baso, erreka eta haranetan, eta mendialdeko elizate txikiak ematen digute herriaren ikuspegi osoa. Kondaira, natura eta historia konbinatzen dira Kurutzebarriko bidean. Urkulu inguruetako biodibertsitatea aberatsa eta garrantzitsua da, atlantiar landazabaleko paisaia ederraren erdian hegazti mota ugari pausatzen baitira.

Partiendo del activo centro de Aretxabaleta, el camino se adentra enseguida por bosques, regatas y valles, donde las pequeñas anteiglesias de las montañas nos dan una visión completa del pueblo. Leyendas, naturaleza e historia se combinan camino de Kurutzebarri. La biodiversidad que rodea a Urkulu es abundante e importante, ya que numerosas especies de aves hacen una parada en medio de un paisaje de campiña atlántica.

Interes puntuak | Puntos de interés

ARETXABALETAKO GUNEA: Toponimiaren etimologia "haritzak dauden zabalunea" litzateke. Aretx=haritz + zabal + (-)eta atzikia. Gaur egun herri bizi-bizia da Aretxabaleta, ez baitago alferrik kooperatibak sortu ziren gunean. Industria hori da herriaren lehendabiziko motore ekonomikoa garai honetan. Monumentu-multzo ederra dago, gainera, herrian bertan: Andre Mariaren Jasokundearen eliza, Aretxabaletako udaletxea, Otolara jauregia edo Bedarretako San Migel hilerria.

GOROETA (KORUETA): 19 baserri osatutako Aretxabaletako auzo bat da. Urkuluko urtegiaren ertzetatik kokaturik dago. Bertan dagoen Santiagoko eliza neoklasikoak erretaula ikusgarria dauka, beste artelan batzuen artean, non Santiago Apostoluaren bizitzaren pasarteak irudikatzen diren. Erretaularen lehen datuak 1556 urtekoak dira. Horrez gain, XVII. mendeko iraebaran baserri ikusgarria ere inguruan kokatzen da.

DEGURIXAKO HARANA: Degurixako harana sakonune karstiko bat da, "polje" izenez ere ezagutzen dena. Modu honetako egitura geologikoak bailara itxurako tamaina handiko lurzoru laua duten sakonune luze eta itxiak dira. Artzainek erabiltzen dute artaldeak babesteko. 1000 metro baina gutxiagoko hainbat mendi tontorrez dago inguruta: Arlutz, Andarto, Atain, Erlaitz, Maruatz eta Maiputz, besteak beste. Inguruan Alabietako "poljea" dago baita ere.

SAN JUAN TXIKI ERMITA: Eskoriatzako Mendiola elizateak hiru eliza eta/edo ermita ditu: San Juan Bautista eliza eta, Leteko San Andres eta San Juan Txiki baselizak. 813 metroko garaieran dagoen San Juan Txikiko, San Joan Ante Portam Latinam izenez ere ezagutzen den, baseliza hau Elixabarriko mendatekigertu dago. Herriko Kondairak dioenez, menditik askatu eta herrira bidean zihonan harri bat han gelditu zen, inolako ezbeharririk sortu gabe.

ERMITA DE SAN JUAN TXIKI: La anteiglesia de Mendiola en Eskoriatza posee tres iglesias y/o ermitas: la iglesia de San Juan Bautista y las ermitas de San Andrés de Lete y San Juan Txiki. La ermita que nos ocupa, también llamada de San Joan Ante Portam Latinam, está situada a 813 metros de altitud y está cerca del puerto de Elixabarri. Cuenta la leyenda que una piedra se desprendió hacia el pueblo y que se paró en este lugar sin causar ningún daño.

MIDE

1 Ingurunea Medio Inguruan arrieskak egon daitezke. El medio no está exento de riesgos.	2 Ibilbidea Itinerario Jarrailpena adierazten duten ikuspegi edo seinaleketapena. Sendas o señalización que indica la continuidad.	2 Desplazamendua Desplazamiento Mandabideak. Marcha por caminos de herradura.	4 Ahalegina Esfuerzo 6 eta 10 ordu arteko ibilaldi jarraitua. De 6 a 10 horas de marcha efectiva.	6 h 30 min MIDE ordutegia Horario MIDE ((112)) SOS DEIAK	+ info MIDE www.montaanaturae.com
--	---	--	--	---	--------------------------------------

Bide-markak
Señalización

Ibilbidearen jarraipena Continuidad de sendero	Norabide aldaketa Cambio de dirección	Norabide okerra Dirección errónea
---	--	--------------------------------------

+ INFO

Praktika onen dekalopna
www.gipuzkoanatura.eus

Decálogo de buenas prácticas
Trackak eskuragarri
Tracks disponibles

Jarraitzeko arauak | Recomendaciones a tener en cuenta

- Txakurrak beti lotuta eraman. Los perros deberán ir atados.
- Saiatu mendira bakarrik ez joaten. Intenta no ir nunca solo al monte.
- Abelzaintza estentsiboko eremu batean zaude. Bidean aurkitzen dituzun langak, txabolen atek eta abar ez utzi zabalik. Te encuentras en una zona de uso ganadero extensivo. Cierra las barreras, puertas de cabaña, etc. que te encuentres por el campo.
- Ez ezazu zaborrik lurperatu edo bota. No abandones ni entieres la basura.
- Ez egin surrik eta ez bota piztutako zigarrorrik. No hagas fuego ni abandones cigarrillos encendidos.
- Animaliak larratzen
Animales pastando

* Gipuzkoako Mendien urriaren 20ko 7/2006 FORU ARUAU.

Legenda
Leyenda

- Ibilbide hasiera
Inicio de sendero
- Ikuspegi panoramiko
Vista panorámica